

РЕШЕНИЕ

№ 24911

гр. София, 21.07.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 17 състав, в
публично заседание на 23.06.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Искра Гърбелова

при участието на секретаря Цонка Вретенарова, като разгледа дело номер **4779** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и следващите от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във връзка с чл.13, ал.9 от Закона за енергетиката /ЗЕ/.

Образувано е по жалба подадена от „К и К 2011“ ООД, ЕИК[ЕИК] чрез адв. Р. Р. от АК- Б., срещу Решение № Ж-301 от 25.03.2025г. на КЕВР, с което е прекратено административното производство, образувано по жалба срещу „Електроразпределителни мрежи Запад“ ЕАД и „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД.

Според жалбоподателя Решението е издадено при липса на мотиви и в противоречие на материалния закон. Жалбоподателят твърди, че предложените в становището условия и в частност цената, на която следва да се извърши присъединяването са в противоречие с действащите норми. От една страна според жалбоподателя е налице съществена неяснота относно дължимата престация, доколкото в становището не е посочено каква ще е дължимата сума за етап две. От друга страна неправомерно се възлага в негова тежест да заплати дейности, които по своето естество представляват такива по разширение и реконструкция на преносната мрежа. На следващо място се твърди , че неправилно е определена границата на собственост на електрическите съоръжения и мястото на присъединяване. По същество от съда се иска да отмени решението и върне преписката на КЕВР със задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона.

В съдебно заседание жалбоподателят се представлява от адв. Р., който поддържа жалбата и моли съда да постанови решение в негова полза. Претендира разноски по списък.

Ответната страна – КЕВР, чрез процесуалния си представител юрк. Б., оспорва жалбата и претендира юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност на адвокатското

възнаграждение.

Заинтересованата страна - „Електроразпределителни мрежи Запад“ ЕАД, се представлява от юрк. Т., който моли съда да отхвърли жалбата и претендира юрисконсултско възнаграждение.

Заинтересована страна – „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД, редовно призован, не изпраща представител. Постъпило е писмо становище по същество на спора, с което се иска съда да отхвърли подадената жалба и да присъди разноски за юрисконсулт.

Софийска градска прокуратура, уведомена, не изпраща представител и не изразява становище по жалбата.

Административен съд – София – град, III отделение, 17-ти състав, след като обсъди доводите на страните, прецени представените по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност и извърши проверка на оспорения акт в съответствие с разпоредбата на чл. 168 АПК, за да се произнесе съобрази следното от фактическа страна:

На 15.04.2022 г. в „Електроразпределителни мрежи Запад“ ЕАД е постъпило заявление за предпроектно проучване на условията за присъединяване на ФЕЦ с мощност 2,2 MW, предвидена за изграждане в имот с идентификатор 04279.109.33, местност П. мост, извън регулационните линии на [населено място] /л.70 от делото/. В изпълнение на заявената услуга на 11.05.2022г. разпределителното дружество е издало предпроектно проучване /л.80/, съгласно което присъединяването на обекта е възможно да бъде извършено към електропровод 20 kV „Чифлика“ от подстанция „А. Мак“, изграждане на трансформаторен пост, кабели средно и ниско напрежение. В същото е отразено, че след одобряване на ПУП за имотите следва да бъде подадено искане за проучване и издаване на становище за присъединяване на обекти към електроразпределителната мрежа на ЕРМ Запад по реда на Наредба № 6, както и че ако в срок до една година не е приключила процедурата по одобряване на ПУП и влизането му в сила дружеството си запазва правото при следващи искания за проучвания са предостави условията за присъединяване, съобразени с техническите параметри и характеристики на мрежата средно и ниско напрежение в района.

На 02.05.2023 г. жалбоподателят подава ново заявление с вх. № [ЕГН] за проучване на условията за присъединяване на горепосочения ФЕЦ, към който момент имотът все още не е в регулация. С писмо Електроразпределителното дружество напомня определените условия за присъединяване към електроразпределителната мрежа - проектиране и изграждане на нова кабелна линия 20 kV от ТП-1 „С. ВЛ_0459“ до имота, с приблизителна дължина 1,5 км. В имота да се монтира нов трафопост, ситуиран на имотна граница с възможност за 24-часов достъп, с кабелно хранване, а измерваното на консумираната електрическа енергия да е осъществено на страна 20 kV, в сектор „Мерене 20 kV на закрыта разпределителна уредба (ЗРУ) 20 kV. Със същото писмо „К и К 2011“ ООД е уведомено, че в съответствие с действащата нормативна уредба условията за присъединяване следва да бъдат съгласувани с „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД, за което е определена и дължимата се такса /л.92-гръб/.

С писмо с изходящ № ЦУ-ЕСО-7994#1/25.10.2023 г. /л.95-гръб/ „ЕСО“ ЕАД е уведомило „Електроразпределителни мрежи Запад“ ЕАД, че не съгласува условията за присъединяване, тъй като капацитивният ток на мрежа 20 KV, присъединена към подстанция „А. мак“, надвишава допустимите стойности, регламентирани в Наредба № 9 за техническата експлоатация на електрически централи и мрежи като е указано, че ЕРМ Запад следва или да предложи техническо решение за овладяване на капацитивния ток при земно съединение или да предложи алтернативни условия за присъединяване на обекта.

След анализ на съществуващите съоръжения, присъединени и заявени за присъединяване клиенти

и производители, включително и планове за развитие на мрежата, електроразпределителното дружество е определило следните условия за присъединяване: от килия 20 kV на подстанция „Д.“ да се изгради нова въздушна електропроводна линия 20 kV до имот 04279.109.33, местност „П. мост“, землище на [населено място]. Въздушната електропроводна линия да се изпълни със стандартни ст. б. И ст. р. Стълбове, съгласно приетата номенклатура в страната, стандартни изолатори и оразмерен проводник тип АС 95 мм² (L~5 km). В посочения имот да се изгради нов трафопост, ситуиран на имотна граница, с възможност за 24 часов достъп, с кабелно/въздушно захранване от нов ЖР стълб на проектния електропровод. /л.100-102 от делото/.

Със становище с изходящ № ЦУ-ЕСО-7994#5/25.11.2024г. /л.96/ ЕСО ЕАД е определило технически условия с място на присъединяване КРУ № „41, Резерва“ от РУ 20 kV на подстанция „Д.“ чрез подмяна на съществуващ силов трансформатор № 2 (40 MVA) с нов, с номинална мощност (50 MVA), включително необходимите защиты в подстанцията. Съоръженията ще бъдат проектирани, доставени, монтирани и въведени в експлоатация от ЕСО, а цената следва да бъде заплатена от ЕРМ Запад, на два етапа - за първи етап от присъединяването към преносната мрежа сумата от 342 000.00 (триста четиридесет и две хиляди) лева без ДДС, а за втория – изравнителна вноска за оставащата част от действително направените разходи.

На 12.12.2024 г. разпределителното дружество е издало становище SAP №IB-32-24-41155 /л.100/ с горепосочените условия за присъединяване на обекта общо включващи изграждането на нова въздушна електропроводна линия от килия 20 kV на подстанция „Д.“ до имот 04279.109.33, местност „П. мост“, землище на [населено място] със стандартни ст. б. И ст. р. Стълбове, съгласно приетата номенклатура в страната, стандартни изолатори и оразмерен проводник тип АС 95 мм²; нов трафопост, ситуиран на имотна граница, с възможност за 24 часов достъп, с кабелно/въздушно захранване от нов ЖР стълб на проектния електропровод; подмяна на съществуващ силов трансформатор № 2 (40 MVA) с нов, с номинална мощност (50 MVA), включително необходимите защиты в подстанцията. В т.4 от становището е вписано, че цената за присъединяване е равна на действително направените разходи на ЕСО за присъединяването на обекта, съгласно чл. 32, ал. 2 от наредбата по чл. 36, ал. 3 от Закона за енергетиката, като същата е платима на два етапа. На първи етап клиентът ще заплати сумата от 342 000 (триста четиридесет и две хиляди) лева без ДДС преди сключване на окончателен договор за присъединяване при ред и условия на Наредба 6, а на втория - изравнителната вноска за оставащата част от действителните разходи на ЕСО за присъединяването на обекта- в тридесетдневен срок от датата на протокола за успешно проведени 72 часови проби на съоръженията и апаратурата по т. 4.1, подписан от страните по договора, констативен протокол и фактура за цената на присъединяване, издадена от ЕСО на ЕРМ Запад.

В т.9 от същото е посочено, че Електрическите съоръжения, след границата на собственост се изграждат от и за сметка на присъединяваното лице и са негова собственост в съответствие с член 117, ал. 7 от Закона за енергетиката. Недоволен от така изготвеното становище, заявителят „К и К 2011“ ООД е пренесъл спора пред КЕВР.

По жалбата е образувана преписка и извършена проверка на основание чл. 142 и чл. 143 от Наредба № 3 от 21.03.2013 г. за лицензиране на дейностите в енергетиката, във връзка с което е изискано становище от „ЕРМ Запад“ ЕАД, което с отговор от 13.1.2025г. /л.45/ е описало горепосочената фактология и представило данни от преписката. С писмо 19.02.2025 г. /л.44/ КЕВР е изискал допълнителни данни и доказателства че при определяне на техническите условия за присъединяване на обекта са спазени изискванията на Наредбата за предоставяне на възможно най-доброто икономическо и техническо решение, както и да бъде изяснена причината, поради която след отказа на ЕЦО да съгласува присъединяване чрез кабелен електропровод към п/ст „А.

Мак“ не са предложени условия за присъединяване към въздушен такъв.

С писмо от 24.02.2025г. /л.40/ ЕРМ Запад е дало отговор, че единственият въздушен електропровод в близост до имота е ВЕЛ „П.“ от подстанция „Д.“, който е с изчерпан капацитет и включването на заявената мощност 2000 kW към дадената електропроводна линия ще доведе до недопустимо влошаване на показателите за качество на електрическа енергия, като напрежението в точките на присъединяване надхвърля 21.05 kV., за което има приложен модел на изчисление на електропровода.

По отношение на възможността за присъединяване на въздушен кабелен електропровод към п/ст „А. Мак“ дружеството е изпратило модел, видно от който подстанция „А. Мак“ географски е разположена на по-голямо разстояние от присъединявания обект от подстанция „Д.“ като изводите средно напрежение, присъединени към подстанция „А. Мак“ са основно кабелни.

Пояснено е, че разпределителното дружество не разполага с въздушни електропроводни средно напрежение в близост до имота на присъединяваното лице, към които да присъедини обект: фотоволтаична централа инсталирана мощност до 2 MW.

Въз основа събраните данни и доказателства, след приключване на проверката по жалбата, на основание чл. 145, ал. 1 от Наредба № 3, от Комисията за енергийно и водно регулиране, е изготвен доклад вх. № Е-ДК-401 от 18.03.2025 г. (лист 34 от делото). Изготвен е и проект на решение, отразено в протокол № 96 от 25.03.2025 г. (лист 27), в който са отразени обстоятелствата по жалбата, становището на проверяваното лице, правните и фактическите констатации по жалбата. Към тях са приложени и всички събрани по административното производство доказателства.

При тази фактическа обстановка с оспореното Решение № Ж-301 от 25.03.2025г. / л.24 от делото / енергийният регулатор е счел че ЕРМ Запад коректно е определило в съответствие с чл. 71, ал. 3. т. 2 от Наредба № 6 от 24 февруари 2014 г. за присъединяване на производители и клиенти на електрическа енергия към преносната или към разпределителните електрически мрежи (отм.), че граница на собственост на електрическите съоръжения са клемите за присъединяване на проводниците на въздушния електропровод на производителя към въздушния електропровод на електроразпределителния оператор и мястото на присъединяване, като за последното се е позовал на предоставения от ЕРМ Запад модел и от справка в електронната страница на Агенцията по геодезия, картография и кадастър видно от които п/ст „Д.“ се намира на по-близко разстояние до имота на жалбоподателя от п/ст „А. мак“.

На следващо място КЕВР е приел, че в случая няма допуснато нарушение с промяна на условията от първоначалното проектно предложение за включване към п/ст „А. мак“, доколкото същото няма обвързващ характер, още повече, че подлежат на съгласуване с ЕСО, който може, както и в процесния случай, да откаже съгласуване. След като е направено ново проучване и предложение за присъединяване, не се установява нарушение на процедурата.

Последно, според мотивите на КЕВР, с включването в цена за присъединяване разходите на ЕСО по подмяна на трансформатора в п/ст „Д.“ също няма нарушение, доколкото с изменението в чл. 32, ал. 1 от Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия, обнародвана в ДВ. бр. 41 от 10.05.2024 г., влязло в сила от 10.05.2024 г., цената за присъединяване на производител е индивидуална и включва действителните разходи за изграждане на съоръженията за присъединяване към съответната електрическа мрежа. В цената за присъединяване се включват и разходите, които съответният мрежови оператор прави за присъединяване на повишената присъединена мощност към оператора на електропреносната или електроразпределителната мрежа. Изменението обхваща и започналите производства по присъединяване.

При така установената фактическа обстановка съдът прави следните правни изводи:

Подадената пред съда жалба е допустима, подадена от надлежна страна, с правен интерес от оспорване и в предвидения за това срок.

По същество същата е основателна.

В съответствие с чл. 22, ал. 1, т. 2 от Закона за енергетиката (ЗЕ) КЕВР разглежда жалби на клиенти срещу доставчици на енергия, включително крайни снабдители, свързани с изпълнението на задълженията им по този закон, като в съответствие с ал. 5, когато комисията приеме жалба за основателна, тя с решението дава задължителни указания по прилагането на закона. Оспореното решение е издадено от компетентен орган – КЕВР, в съответствие с предоставените му правомощия по ЗЕ.

Решението отговаря на изискванията на чл. 59, ал. 2 от АПК, съдържа всички задължителни реквизити, включително и фактически и правни основания, послужили за издаването му.

От административния орган не са допуснати съществени процесуални нарушения.

По материалното право:

В хода на съдебното производство е допусната и изслушана съдебно-електротехническа експертиза /л.144 и следващите/. Според заключението на вещото лице доц. д-р инж. В. Ч. точката на присъединяване е определена съгласно чл.69, ал.3 ,т. 2 от Наредба № 6 и напълно съответства на структурата на отговорностите и задълженията по чл.27 от ЗЕВИ. Изрично е посочено, че за производителя (жалбоподателя) имотът му свършва до регулационната линия (имотната граница) и носи отговорност само за съоръженията в него –ЗРУ и въздушен електропровод до имотната граница. Съдът кредитира заключението като компетентно и безпристрастно изготвено, поради което възраженията в тази насока следва да бъдат отхвърлени като несъстоятелни.

Основателни обаче се явяват възраженията на жалбоподателя относно определената цена на присъединяване и предвидените задължения.

Съгласно чл. 116, ал. 1, т. 1 от ЗЕ цената за присъединяване се определя съгласно съответната наредба по чл. 36, ал. 3. В Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия (НРЦЕЕ), на тази материя е отделен чл.31, чиято алинея първа гласи: "Цената за присъединяване на производител, обект за съхранение на електрическа енергия, както и на обект - съвкупност от съоръжения/инсталации за потребление и/или за производство и/или за съхранение на електрическа енергия, който отдава и консумира електрическа енергия в/от мрежата, са индивидуални и включват действителните разходи за изграждане на съоръженията за присъединяване към съответната електрическа мрежа. В цената за присъединяване се включват и разходите, които съответният мрежови оператор прави за присъединяване на повишената присъединена мощност към оператора на електропреносната или електроразпределителната мрежа." (чл. 32, ал. 1 НРЦЕЕ).

Цитираният текст от НРЦЕЕ на пръв поглед подкрепя възприетата теза, че в цената за присъединяване се включват всякакви разходи, които могат да възникнат във връзка и по повод присъединяването на даден обект за производство на електрическа енергия към електроразпределителната мрежа.

В Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ), който е и основния нормативен акт, регулиращ обществените отношения във връзка с производството на електрическа енергия от възобновяеми източници, ясно е казано как се разпределят разходите за изграждане на съоръжения за присъединяване на енергиен обект на производител към съответната мрежа. Това разпределение е следното: разходите за изграждане на съоръженията за

присъединяване до границата на собственост на електрическите съоръжения са за сметка на производителя, а разходите за изграждане на съоръжения за присъединяване от границата на собственост на електрическите съоръжения до мястото на присъединяване, както и за развитие, включително реконструкция и модернизация, на електрическите мрежи във връзка с присъединяването са за сметка на собственика на съответната мрежа (чл. 27, ал. 1 и ал. 2 ЗЕВИ).

На първо място следва да се отбележи, че подмяна на съществуващ силов трансформатор № 2 (40 MVA) с нов, с номинална мощност (50 MVA), включително необходимите защиты в подстанция Д., попадат в категорията "реконструкция и модернизация, на електрическите мрежи", която категория е изрично изключена от компонентите, които могат да се включват в цената за присъединяване в случая (чл. 27, ал. 2 ЗЕВИ). Аналогично, не следва да се вменява в тежест на заявителя и изграждането на нова въздушна електропроводна линия от килия 20 kV на подстанция „Д.“ до имота.

Независимо, че съгласно ЗЕ цената за присъединяване се определя с Наредба, ЗЕВИ се явява специален закон и нормативен акт от по-висок ранг. Съгласно чл.15, ал.3 от ЗНА ако постановление, правилник, наредба или инструкция противоречат на нормативен акт от по-висока степен, правораздавателните органи прилагат по-високия по степен акт.

Последните изменения на наредбата са в сила от 10.05.2024г., с които именно се прави допълнението, че *„В цената за присъединяване се включват и разходите, които съответният мрежови оператор прави за присъединяване на повишената присъединена мощност към оператора на електропреносната или електроразпределителната мрежа.“* Видно от качените на страницата на КЕВР обсъждания, същото е по предложение на „ЕНЕРГО-ПРО Варна“ ЕАД и цели да се създаде равнопоставеност с условията за определяне на цената за присъединяване по индивидуален проект, регламентирани за обекти в чл.33, ал.3 от проекта на НИД на НРЦЕЕ, като по този начин се гарантира, че разходите които възникват в електропреносната мрежа във връзка с присъединяването на съответния обект към електроразпределителната мрежа, са част от цената за присъединяване на този обект и не се възстановяват чрез цените на мрежовите услуги, заплащани от клиентите на оператора на електроразпределителната мрежа. Последното обаче не е в съответствие с разпоредбите от основния закон (ЗЕВИ). Както бе посочено, разходите за изграждане на съоръжения за присъединяване от границата на собственост на електрическите съоръжения до мястото на присъединяване, както и за развитие, включително реконструкция и модернизация, на електрическите мрежи във връзка с присъединяването са за сметка на собственика на съответната мрежа, поради което неправомерно са възложени в тежест на заявителя.

С оглед на изложеното решението на КЕВР следва да бъде отменено и делото върнато на КЕВР като преписка за решаване на спора по същество при спазване на указанията в настоящото решение.

С оглед изхода на спора, основателна е претенцията на жалбоподателя за

присъждане на разноси. Съобразявайки направеното възражение на прекомерност и действителната правна и фактическа сложност на делото съдът намира, че в полза на жалбоподателя следва да бъде присъдено адвокатско възнаграждение в минималния размер от 1000 лева съгласно чл. 8, ал. 3 от Наредба № 1 от 09.07.2004 г. за възнаграждения за адвокатска работа, както и останалите сторени разноси включително 50 лв. внесена държавна такса и 1770 лв. възнаграждение за вещо лице.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2, предл. второ и чл. 173, ал. 2 от АПК Административен съд София -град, III отделение, 17-ти състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № Ж-301 от 25.03.2025г. на КЕВР, с което е прекратено административното производство, образувано по жалба на „К и К 2011“ ООД, ЕИК[ЕИК] срещу „Електроразпределителни мрежи Запад“ ЕАД и „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД.

ИЗПРАЩА преписката на Комисията за енергийно и водно регулиране за продължаване на административното производство, при спазване на дадените указания по прилагане на закона в срок от 14 дни, считано от влизане в сила на решението.

ОСЪЖДА Комисия за енергийно и водно регулиране да заплати „К и К 2011“ ООД, ЕИК[ЕИК], сумата от 2820 /две хиляди осемстотин и двадесет лева/, представляващи разноси по делото.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от получаване на съобщението.

Съдия: